

PÁLYÁZAT

A 366.E/2020. (IX.30.) OBHE határozattal a
Debreceni Törvényszék Gazdasági Kollégiuma
kollégiumvezetői állására kiírt pályázathoz

Készítette:

Dr. Katonáné Dr. Besese Ildikó

PÁLYAMŰ

A 366.E/2020. (IX.30.) OBHE határozattal a Debreceni Törvényszék Gazdasági Kollégiuma kollégiumvezetői állására kiírt pályázatra

Bár a szakmai önéletrajzom tartalmazza, itt is szeretném hangsúlyozni, hogy 2012. óta dolgozom a Debreceni Törvényszék Gazdasági Kollégiumában. Elsőfokú peres ügyeket kezdettől tárgyalok, emellett 2013. áprilisáig cégbírói munkát is végeztem, 2013. áprilisától felszámolási ügyeket is intézek. 2020. szeptemberéig előadó bíróként részt vettem a másodfokú ítélezésben is.

Mindezek alapján elmondható, hogy a Gazdasági Kollégium tevékenységének minden szegmensét ismerem, az itt dolgozók szinte mindegyikével volt, illetve van közvetlen személyes és munkakapcsolatom.

A bírósági szervezeten kívül szerzett vezetői és munkatapasztalataim, a bírói gyakorlatom, valamint a Gazdasági Kollégium tevékenységéről szerzett ismereteim alapozzák meg pályázatomat a meghirdetett kollégiumvezetői állásra.

Rövid áttekintés a Debreceni Törvényszék Gazdasági Kollégiumának helyzetéről:

A Gazdasági Kollégium kis létszámú, jelenleg tíz bíróból álló kollégium, egy kolleganőnk éppen nyugdíj előtti felmentési idejét tölti.

A kollégium két szervezeti egységre tagolódik, a Cégbíróságra és a Felszámolási Csoportra.

A Cégbíróság élén a csoportvezető áll, rajta kívül három cégbíró végez itt munkát, míg a felszámolási csoportban öt bíró és két titkár dolgozik, ezen az állandó létszámon felül a kollégiumvezető is intéz felszámolási ügyeket.

A Gazdasági Kollégiumban dolgozó egyetlen bíró sem intéz csupán egyetlen ügyfajtát. A cégbírószági csoportvezető cégbírói, csoportvezetői munkáján felül elsőfokú peres ügyeket is tárgyal, a cégbírók pedig részt vesznek a másodfokú tanácsok, valamint a gazdasági bűncselekményeket tárgyaló büntető tanácsok munkájában.

A Gazdasági Kollégiumba 2020. szeptemberében kinevezett tanácselnök tanácselnöki munkáján felül felszámolási ügyeket is intéz (ugyanúgy, ahogyan a kollégiumvezető is).

A Felszámolási Csoportba beosztott bírák mindegyike tárgyal elsőfokú peres ügyeket. 2020. szeptember 1. napjáig mindegyikük részt vett a másodfokú ítélezésben is, a 2020. szeptember 1. napjától elfogadott ügyelosztási rend szerint a Felszámolási Csoportban működő négy beosztott bíró közül már csak két kolléga dolgozik a másodfokú tanácsokban is.

Látható, hogy a Gazdasági Kollégium bírái sokoldalúan vesznek részt a kollégium munkájában. Meglátásom szerint egy ilyen kis létszámú csapatban ez szükséges is, a rugalmasság és az alkalmazkodó készség elengedhetetlen a változásokhoz való idomuláshoz.

A Gazdasági Kollégium Cégbírószági Csoportja

A Cégbírószági Csoportban négy bíró, öt ügyintéző, öt cégszerkesztő, valamint a cégirodán egy irodavezető és egy tisztviselő dolgozik.

A Cégbírószágra beosztott bírók közül korábban három, 2020. szeptember 1. napjától két bíró részt vesz másodfokú ügyek intézésében, hárman a Büntető Kollégium munkáját segítik gazdasági bűncselekményekben eljáró tanács tagjaként. A Cégbírószág csoportvezetője elsőfokú gazdasági ügyeket is tárgyal.

A Cégbírószág ügyforgalmi adatai az alábbiak szerint alakulnak:

Gazdasági Kollégium Cégbírószági Csoport (Forrás: a OBH Elnökének Beszámolója)						
	Cg. (érdemi)		Cgt.		Kt.	
	Érkezés	Befejezés	Érkezés	Befejezés	Érkezés	Befejezés
2017	12489	12503	1931	1924	651	458
2018	9701	9677	699	720	398	665
2019	8214	8258	721	704	388	353

Az ügyforgalmi adatokból látható, hogy 2018. évben mind az érdemi elintézészt igénylő elektronikus cégirat, mind a törvényességi felügyeleti eljárások és a kényszertörölési eljárások száma is jelentősen csökkent.

A törvényességi felügyeleti és a kénysztörölési eljárások száma lényeges csökkenésének az oka az, hogy a 2017. év számai kiugróan magasak voltak a korlátolt felelősségű társaságok törzstőke-emelése kapcsán hivatalból indított törvényességi felügyeleti eljárások, és az ezekből kénysztörölésbe forduló eljárások nagy száma miatt. (2017. május-június hónapban 829 törvényességi felügyeleti eljárást indított hivatalból a Cégbíróság, amelyek még abban az évben befejeződtek, és amelyekből 386 eljárás fordult át kénysztörölésbe.)

2019. évben a csökkenés mértéke jelentősen lassult a cégeljárások esetében, a törvényességi felügyeleti eljárások száma növekedést mutatott, míg a kénysztörölések száma stagnált.

2020. évre vonatkozóan az ügyforgalmi adatokat az előző év azonos időszakára vetítve lehet értékelni:

Gazdasági Kollégium Cégbírósági csoport (Forrás: Debreceni Törvényszék statisztikai adatai)						
	Cg. (érdelem)		Cgt.		Kt.	
	Érkezés	Befejezés	Érkezés	Befejezés	Érkezés	Befejezés
2019 I-IX. hó	6813	6552	528	491	286	222
2020 I-IX. hó	5952	6176	571	563	227	150

Az adatokból láthatóan a cégeljárások száma tovább csökkent, ennek mértéke azonban nem tekinthető jelentősnek, különösen, ha figyelembe vesszük a 2020. tavaszi karantén, illetőleg a pandémiás időszak hatásait is. A törvényességi felügyeleti eljárások száma mind az érkezést, mind a befejezést tekintve emelkedést mutat, míg a kénysztörölések érkezésének száma kissé csökkent, a befejezések száma jelentősen visszaesett. Ennek oka a 249/2020. (V.28.) Korm. rendelet, majd a veszélyhelyzet megszűnését követően a 2020. évi LVIII. tv. 157. §-nak szabályozása, mely ezen eljárások egy részének 2020. október 31. napjáig történő felfüggesztéséről rendelkezett.

A Cégbíróságon a munkavégzés gyors és időszerű, az egyszerűsített és az általános cégeljárásban is egyaránt általában egy munkanap alatt megtörténik az ügy elbírálása. A határidők maradéktalanul betartásra kerülnek, automatikus bejegyzésre 2017-től 2020. évig az egész vizsgált időszakban nem került sor.

A karantén bevezetésekor a Cégbíróság csoportvezetője a munkát nagyon rövid időn belül megszervezte, a Cégbíróság a feladatainak a karantén helyzetben is mindvégig maradéktalanul eleget tett, az ügyek intézésével naprakész volt, amelyet segített az is, hogy időközben az OBH által biztosított informatikai eszközökkel a Cégbíróság eszközparkja bővült.

Összegzésként megállapítható, hogy a Cégbírósági Csoport a rendelkezésre álló megfelelő tárgyi feltételekkel, a jelenlegi személyi állománnyal a munkáját magas színvonalon, időszerűen látja el, a változásokat rugalmasan leköveti, a kihívásoknak eleget tesz.

A cégbírók a csoportvezetőjükkel egyeztetve rendszeresen tartanak munkaértekezleteket, munkájukat a csoportvezető által kidolgozott végzésminták segítik a törvényességi felügyeleti eljárásban és a kénysztörlési eljárásban.

A Cégbírószági Csoporttal kapcsolatban megfontolásra érdemesnek tartom, hogy a jelenleg a Polgári Kollégium keretében működő Civil Szervezeteket Nyilvántartó Csoport átkerüljön a Gazdasági Kollégiumba. A két csoport tevékenységének hasonlósága, valamint az a tény, hogy tudomásom szerint más törvényszékeken is a Gazdasági Kollégium végzi ezt a feladatot, indokolja a változást. Ehhez természetesen szükséges a Debreceni Törvényszék Elnökével, illetőleg a Polgári Kollégiumvezetővel való egyeztetés is, amelyet kollégiumvezetői kinevezésem esetén kezdeményezni fogok.

Kihívást jelent a Cégbírószág számára a tervezett új cégeljárás törvény várható elfogadása, az annak hatályba lépéséhez kapcsolódó feladatok elvégzése, az új jogszabály alkalmazására való felkészülés.

Felszámolási Csoport

A Felszámolási Csoportban a kollégiumvezetőn kívül öt bíró dolgozik, két bírósági titkár, továbbá nyolc tisztviselő, valamint az iroda az irodavezetővel és három irodai dolgozóval.

A Felszámolási Csoportba beosztott bírák közül négy bíró a gazdasági elsőfokú pereket is tárgyalja, míg a tanácselnök, illetőleg a kollégiumvezető a két másodfokú tanácsot vezeti, amelyek munkájában a csoport két bírója is részt vesz.

Az ügyforgalmi adatokat az alábbi táblázat szemlélteti, melyben feltüntettem az előző évihez hasonlított változást százalékos mértékben, azzal, hogy az idei év rendelkezésre álló első kilenc hónapját a 2019. év azonos időszakával hasonlítottam össze. Az adatok forrása a Debreceni Törvényszék statisztikai adatai, valamint az OBH Elnökének beszámolóí.

Gazdasági Kollégium elsőfokú peres ügyek (G.)								
	Előző évről folyamatban		Érkezett		Befejezett		Folyamatban maradt	
	db	%	db	%	db	%	db	%
2017	82		164		160		86	
2018	86	104,8%	144	87,8%	168	105%	62	72%
2019	62	72,09%	172	119,4%	170	101%	64	103%
2019 I-IX. hó	62		127		118		71	
2020 I-IX. hó	64	103,2%	177	140%	160	135,6%	81	114%

Az adatokból látható, hogy 2018. évben az érkezett elsőfokú gazdasági peres ügyek száma csökkent, az előző év 87,8%-ára, amelynek oka az új Pp. bevezetése volt. Ebben az évben ugyanakkor a befejezett ügyek száma kissé növekedett, így a folyamatban maradt ügyek száma jelentős mértékben lecsökkent. 2018. évet követően azonban az ügyérkezés jelentősen megnövekedett, meghaladta a 2017. évi ügyérkezést. Az ügyérkezés számának növekedése 2020-ban a 2019. évi azonos időszakkal összehasonlítva még jelentősebbnek mondható. Ezzel párhuzamosan nőtt a befejezett ügyek száma is, mindezzel együtt azonban 2018-hoz képest jelentősen nőtt a folyamatban maradt ügyek száma is.

A folyamatban lévő ügyek idő szerinti megoszlását az alábbi táblázat mutatja:

Folyamatban lévő ügyek idő szerinti megoszlás							
	0-3 hó	3-6 hó	6-12 hó	1-2 év	2-3 év	3-5 év	5 év felett
	db	db	db	db	db	db	db
2017	39	16	18	8	4	1	-
2018	21	6	15	17	2	1	-
2019	34	11	9	3	5	1	1
2020	26	21	26	4	3	1	-
I-IX. hó							

A táblázatból látható, hogy a két éven túl folyamatban lévő peres ügyek száma a megfigyelt évekre vonatkozóan csak kissé tér el egymástól (3-7 között mozog), a folyamatban lévő ügyek számarányához viszonyítva 5-10% közötti.

Ez az országos átlaghoz képest nem számít magasnak, ugyanakkor kiemelkedően fontos feladatnak tartom, hogy az elhúzódó pertartamú ügyek számát a lehető legalacsonyabb szintre csökkentsük.

Az elhúzódó pertartamú ügyek száma csökkentésének egyik módja a közelmúltban az OBH Elnöke által elindított program, amelynek keretében a bírósági vezetők szakmai segítséget nyújtanak az ilyen ügyeket tárgyaló bírók számára. Ezt a segítségnyújtást kollégiumvezetőként kiemelt feladatommak fogom tekinteni. Céлом az, hogy vezetőként olyan munkahelyi légkört tudjak teremteni, amelyben a kollegák a „kötelező” havi alkalmakon kívül is bármikor megkeressenek szakmai kérdéseikkel.

Tervezem azt is, hogy a kollégiumi üléseken kívül az elsőfokú peres ügyeket tárgyaló bírók szakmai értekezleteken vitathassák meg akár egy konkrét ügy kapcsán felmerült egyedi problémáikat, akár általánosabb, nagyobb jelentőségű jogértelmezési kérdéseiket is. Véleményem szerint ilyen „brainstorming” jellegű értekezleteken rendszeresen helyet kaphatna az elhúzódó peres ügyekkel kapcsolatos problémák megbeszélése is.

Az ügyek pertartamának csökkentésén felül kiemelt fontosságúnak tartom az ítélezés szakmai színvonalának emelését is. Az ítélezés megalapozottságát mutatja a másodfokra felterjesztett határozatok helybenhagyásának, megváltoztatásának, illetőleg hatályon kívül helyezésének aránya.

2019-ben a Gazdasági Kollégiumban befejezett elsőfokú peres ügyek száma 170 volt, ebből 25 ügyben terjesztettek elő fellebbezést (14,7%). Az ítéletábrán befejezett peres ügyek száma 2019-ben 22 volt, ebből 13 (59,1%) helybenhagyó, 5 (22,7%) megváltoztató és 4 (18,2%) hatályon kívül helyezett ítélet volt. 2018. évhez képest a helybenhagyás aránya javult (a 2018. évi adat 56%), viszont a hatályon kívül helyezések számaránya a 2018. évi 8%-ról 2019. évben 18%-ra nőtt.

A szakmailag megalapozott döntés egyaránt szolgálja a bíróság, és az ügyfelek érdekeit is, és tekintettel arra, hogy a hatályon kívül helyezés az egyik oka a perek elhúzódásának, elsődleges céljaim egyike a hatályon kívül helyezési arány lehető legkisebbre csökkentése.

Az új Polgári Perrendtartás bevezetésével, a fellebbezési eljárás új Pp.-beli szabályozásával a hatályon kívül helyezések száma véleményem szerint mindenképpen csökkenni fog. Ugyanakkor kollégiumvezetőként az elsőfokú ügyeket tárgyaló bírók számára megtartott rendszeres szakmai megbeszéléseken szeretnék egy olyan fórumot teremteni, ahol közös gondolkodással, egymást segítve a bírók tapasztalataikat megoszthatják, ezzel javítva az ítélezés megalapozottságát is.

Gazdasági peres ügyszak másodfok

A Gazdasági Kollégiumban két másodfokú tanács működik, az egyik a kollégiumvezető, a másik pedig a tanácselnök vezetésével.

A másodfokú ügyforgalmat a peres és nemperes fellebbezett ügyek vonatkozásában az alábbi táblázatok mutatják, melyek forrása a Debreceni Törvényszék statisztikai adatai, valamint az OBH Elnökének beszámolóí.

Gazdasági Kollégium másodfokú peres fellebbezett ügyek (Gf.)								
	Előző évről folyamatban		Érkezett		Befejezett		Folyamatban maradt	
	db	%	db	%	db	%	db	%
2017	21		64		73		12	
2018	12	57%	46	71,8%	51	69,8%	7	58,3%
2019	7	58,3%	29	63%	31	60,7%	5	71,4%
2019 I-IX. hó	7		23		26		4	
2020 I-IX. hó	5	70,4%	20	87%	24	92,3%	1	25%

Gazdasági Kollégium másodfokú nemperes fellebbezett ügyek (Gpkf.)								
	Előző évről folyamatban		Érkezett		Befejezett		Folyamatban maradt	
	db	%	db	%	db	%	db	%
2017	1		53		48		6	
2018	6		69	130%	74	154%	1	
2019	1		48	69,6%	45	60,8%	3	
2019 I-IX. hó			36		34			
2020 I-IX. hó	4		27	75%	27	79,4%	4	

Az adatokból látható, hogy mind a peres, mind a nemperes fellebbezett ügyek száma jelentősen lecsökkent, ez a csökkenés nemcsak 2018. évre vonatkozik, ellentétben az elsőfokú peres ügyekkel, hanem azóta is folyamatosan tart. Az érkezésekhez igazodóan a mind a befejezések, mind a folyamatban maradt ügyek száma csökkent. A másodfokú ítélezés időszérősége kiváló, éven túl folyamatban lévő másodfokú ügy a Gazdasági Kollégiumban nincs.

Az első- és a másodfokú ügyforgalmi adatokat összehasonlítva megállapítható, hogy míg az elsőfokú ügyérkezés 2018. évet követően folyamatosan növekszik, addig a másodfokú érkezés drasztikus csökkenése tapasztalható. Figyelembe véve ugyanakkor azt, hogy a bíróságok ügyforgalmi adataiból megállapíthatóan a gazdasági perek számainak visszaesése 2018. évet követően a bíróságokon megfordult, várhatóan a másodfokú ügyérkezés is emelkedni fog.

Annak érdekében, hogy az ügyérkezésben beálló jövőben esetlegesen előforduló változások könnyen lekövethetőek legyenek, szükségesnek látom, hogy az első- és a másodfokú ítélkezésben minden tárgyaló bíró egyaránt részt vegyen. Véleményem szerint egy olyan kis létszámú szervezetnél, mint a Gazdasági Kollégium, elengedhetetlen, hogy a munkateher változásaihoz rugalmasan alkalmazkodni tudjunk. Ehhez pedig szükséges az, hogy az itt dolgozó kollegák széleskörű ismerettel rendelkezzenek a kollégium munkájának minél több szegmensében. Ezentúl megítélésem szerint az elsőfokú ítélkezést segíti, ha a bírónak rálátása van a másodfokú eljárásra, és ez fordítva is igaz. Kollégiumvezetőként magam is részt szeretnék venni mind az első-, mind a másodfokú ítélkezési tevékenységben.

Csőd- és felszámolási eljárások

A Felszámolási Csoportban dolgozó négy beosztott bíró, egy tanácselnök és a kollégiumvezető két bírósági titkár segítségével intéz csőd- és felszámolási ügyeket, jog és tény törlése iránti, valamint vagyonrendezési eljárást. A felszámolási ügyforgalmi adatokat az alábbi táblázat mutatja, az adatok forrása szintén a Debreceni Törvényszék statisztikai adatai, valamint az OBH Elnökének beszámolója.

Gazdasági Kollégium felszámolási eljárások (Fpk.)								
	Előző évről folyamatban		Érkezett		Befejezett		Folyamatban maradt	
	db	%	db	%	db	%	db	%
2017	728		562		596		694	
2018	694	95,3%	512	91,1%	600	100,7%	606	87,3%
2019	606	87,3%	395	77,1%	541	90,2%	460	75,9%
2019 I-IX. hó	606		304		393		517	
2020 I-IX. hó	460	75,9	302	99%	366	93,1%	396	76,4%

A táblázatból látható, hogy 2017. évhez viszonyítva 2018-ban és 2019-ben az ügyérkezés számottevően csökkent, ez a csökkenés 2020. évben megállt. A befejezés-számok ugyanakkor nem csökkentek olyan mértékben, mint az ügyérkezés, ezért a folyamatban lévő ügyek számának csökkenése jelentősnek mondható.

A folyamatban lévő ügyek pertartam szerinti megoszlását az alábbi táblázat mutatja:

Folyamatban lévő ügyek idő szerinti megoszlás							
	0-3 hó	3-6 hó	6-12 hó	1-2 év	2-3 év	3-5 év	5 év felett
	db	db	db	db	db	db	db
2017	131	73	189	174	59	46	22
2018	110	81	153	164	53	25	20
2019	65	38	98	163	59	17	20
2020	69	38	91	98	57	27	16
I-IX. hó							

Összességében megállapítható, hogy bár a Felszámolási Csoportból az utóbbi egy évben két bíró kolléga is nyugdíjba ment, az ügyteher további létszámot nem igényel, a jelenlegi létszámmal is magas színvonalúan és időszerűen intézhetőek a csőd- és felszámolási ügyek.

Szükségszerűnek tartom az időszerűségi mutatók javítását, amelyet a bírósági titkárok önálló ítélkezési tevékenységbe történő nagyobb mértékű bevonásával látok megoldhatónak. Jelenleg a két titkár közül csak az egyikük végez önálló tevékenységet (felszámolási és végrehajtási ügyek intézése), és az ő munkájának is csak kisebb részét teszi ki ez. A másik titkár csak nem régen került a Felszámolási Csoportba, ő korábban a Cégbírói Csoportban dolgozott, és a Cégbírói munkaterhének csökkenésére tekintettel került átcsoportosításra a Felszámolási Csoportba. Jelenleg mindkét titkár főként a bírónak „segít be” végzés-tervezetek készítésével. Ezen változtatni kívánok úgy, hogy a felszámolási ügyeket érkezésükkor bíróra és titkára szignálnám, a titkár által is meghozható végzéseket a titkár saját neve alatt hozná meg, majd, amikor az ügyben olyan végzés meghozatala válik szükségessé, amelyben csak bíró járhat el, az előre kijelölt bíróra kerülne az ügy átszignálásra, majd a végzés meghozatalát követően vissza a titkára.

Ily módon a titkárok szélesebb körű ismeretet szerezhetnének a felszámolási ügyek intézésében, nagyobb önállósággal dolgozhatnának, szükség esetén az ügyben kijelölt bíró iránymutatása mellett, ugyanakkor a bírókat tehermentesítené a tömeges ügyintézés alól, és csak a valóban bírói munkát igénylő végzések meghozatalára, kifogások intézésére, illetőleg csődeljárásokra nagyobb energiát tudnának fordítani.

A felszámolási eljárások intézése során a Gazdasági Kollégium bírái jelenleg is a kollégiumvezető által átdolgozott mintákat alkalmazzák. Ezen minták frissítése, a változó jogszabályokhoz igazítása, illetőleg körének szélesítése további feladatot ad.

A Felszámolási Csoport számára a jövőben kihívást jelent az, hogy várhatóan új Csődtörvény kerül elfogadásra, melynek koncepciója valószínűsíthetően a jelenlegitől lényegesen eltér. Az erre való felkészülés, az új szabályozásnak való megfelelés jelentős többlet terhet ró várhatóan a csoportban dolgozó bírákra és a kollégiumvezetőre egyaránt, a szükséges képzéseken való részvétellel, azok megszervezésével és megtartásával, az új jogszabály megtanulásával, értelmezésével.

A karantén időszak a Felszámolási Csoportban dolgozók számára is rendkívül sok tanulsággal járt. Mindnyájan nagyot fejlődtünk az elektronikus ügyintézés terén, az igen nehéz időszakban a kollegák egymással a kapcsolatot rendszeresen tartva, egymást segítve próbáltuk leküzdeni a nehézségeket. Számomra a legnagyobb tanulsága ennek az időszaknak az volt, hogy gyorsan és hathatósan kellett reagálni a változásokra. Ezért elsődleges fontosságúnak látom, hogy az ember a munkája során a változásokhoz a lehető legrövidebb időn belül, és a lehető legrugalmasabb módon tudjon alkalmazkodni.

Fontos tapasztalat volt az is, hogy otthon dolgozni nemcsak a bírók számára lehetséges, hanem a home office az ügyintézők és a tisztviselők számára is nyitvaálló lehetőség, amelyet a pandémiás időszak elmúltával is alkalmazhatónak látok.

A Gazdasági Kollégium működésével összefüggő terveim a stratégiai célok szerinti bontásban

Az ítélezés időszerűsége és megalapozottsága

Az OBH Elnökének és a Debreceni Törvényszék Elnökének egyaránt kiemelt stratégiai célja az eljárások ésszerű határidőn belül történő lefolytatása, és a magas színvonalú ítélezés.

A Gazdasági Kollégium szervezeti egységeinek és tevékenységi köreinek bemutatásánál leírtak alapján megállapítható, hogy a Debreceni Törvényszék Gazdasági Kollégiumában nagy szakmai tudással rendelkező bírók és titkárok, ügyintézők és igazságügyi alkalmazottak lelkiismeretes munkájának eredményeként magas szakmai színvonalú, és időszerű ítélezési tevékenység folyik. Ez azonban nem jelenti azt, hogy ne lehetne mindezen tovább javítani. Az, hogy ez sikerüljön, a kollégiumvezetőtől, a bíróktól és minden munkatárstól további erőfeszítéseket igényel.

Az ítélezés időszerűsége és szakmai színvonala javítható a meglévő jó gyakorlatok fenntartásával és fejlesztésével. Ilyen a tömeges és rutinszerű munkák során a minták alkalmazása a törvényességi felügyeleti-, kényszerszertörlési-, illetve felszámolási eljárásokban.

Ezek használata során kiemelten szükséges figyelni arra, hogy a jogszabályváltozások a mintákban átvezetésre kerüljenek. Ez folyamatos munkát jelent, amelyhez szükséges egy olyan jelzőrendszer kidolgozása is, melynek segítségével a kollegák jelezhetik az esetleges hibákat, pontatlanságokat, változtatási igényeket.

Szintén az ítélkezés időszerűségét és hatékonyságát segíti elő az a már felvázolt tervem, hogy az azonos tevékenységet folytató bírók, a kollégiumi ülésnél kevésbé formális, viszont nagyobb gyakorisággal megtartott értekezleteken rendszeresen tapasztalatot cserélhessenek. A bírói munka „magányos műfaj”, az első fokon eljáró bíró legtöbbször egyedül dolgozik, egyedül gondolja át a felmerült anyagi vagy eljárásjogi problémát, és egyedül dönt. Ugyanakkor tapasztalatom szerint mindnyájunknak igénye van arra, hogy ezeket a problémákat egymással át tudjuk beszélni, tapasztalatainkat kicserélni, legyen az akár egy még soha nem látott eljárásjogi kérdés, vagy javaslat egy kirendelhető szakértő személyére. Ilyen jellegű munkaértekezleteket a cégbírók évek óta nagy rendszerességgel tartanak, hasznosnak tartanám hasonló bevezetését az elsőfokú peres ügyeket tárgyaló bírók között is. Elképzelésem szerint ezek a munkaértekezletek akár heti egyszer, önkéntes részvétellel lennének megtarthatóak, előre kötött napirend nélkül.

Szintén az ítélkezés időszerűségének és szakmai színvonalának emelését célozza az a tervem, mely szerint a Debreceni Törvényszék Polgári Kollégiumával egyeztetve szükséges újra szabályozni a két kollégium közötti ügyelosztási rendet. Jelenleg egy-két ügytípus rögzítésén túl az határozza meg, hogy akár az elsőfokú, akár a másodfokú peres ügy a Gazdasági vagy a Polgári Kollégium ügyintézésébe kerül-e, hogy a per résztvevői magánszemélyek, avagy gazdálkodó szervezetek-e. Ennek megfelelően tehát a Gazdasági Kollégiumhoz került például az a per, amelyben egy gazdasági társaság utazási iroda személyiségi jogi pert kezdeményezett egy másik gazdálkodó szervezettel szemben. Ugyanakkor, ha magánszemélyek építési beruházás miatt egymással szemben pert indítanak, azt a Polgári Kollégium intézi.

Én ezzel szemben célszerűnek tartanám meghatározni azon jellemző pertípusokat, amelyeket a Polgári vagy a Gazdasági Kollégium nagy számban intéz, és az ilyen pereket függetlenül attól, hogy azok szereplői magánszemélyek vagy gazdálkodó szervezetek, az ezt nagy számban tárgyaló kollégiumhoz telepíteném.

Úgy vélem, hogy a per ésszerű időn belül történő befejezését inkább szolgálja, ha az ügyelosztás a fentiek szerint a per tárgyához, és nem a felek személyéhez igazodik.

A szakmai munka segítése érdekében fenntartani és fejleszteni kívánom azt a gyakorlatot, amely szerint a kollégiumvezető összefoglalót készít az ítélőtábláról visszaérkezett másodfokú határozatokról, illetőleg a Kúriáról érkezett felülvizsgálati döntésekről, és ezekről a kollegákat rendszeresen tájékoztatja, ugyanúgy, ahogyan esetlegesen felmerülő újabb bírói gyakorlatról is.

Az emberi erőforrással való hatékony gazdálkodás

Azt a pályázatomban már korábban is említettem, hogy rendkívül fontosnak tartom, hogy a Gazdasági Kollégium a rendelkezésre álló emberi erőforrást a lehető legnagyobb rugalmassággal, optimálisan használja ki.

Jogszabályváltozások esetén előfordulhat akár tömeges ügyérkezés is, de például egy karantén helyzet is szükségessé teheti a kollégák munkájának gyors átszervezését, a rendelkezésre álló informatikai és egyéb technikai eszközök átcsoportosítását.

Ez utóbbihoz szükséges a törvényszék vezetésének, valamint az OBH-nak a segítsége is, amelyet tapasztalatom szerint a lehetőségekhez mérten mindig megkaptunk.

Elengedhetetlenül fontosnak tartom a bírósági vezetők részéről azt, hogy a változásokhoz a lehető legrugalmasabb módon tudjanak alkalmazkodni. Változtatni kell azon a szemléleten, hogy a felmerülő problémák megoldása kizárólag új bírói álláshely kiírásával orvosolható. Úgy vélem, hogy amennyiben az adott törvényszék elnöke korrekt, megbízható információt kap egy adott ügyszak leterheltségéről, az esetlegesen felszabadítható erőforrásokról, a tartósan megmutatkozó tendenciákról, akkor tud a törvényszék egészét érintő, megalapozott döntést hozni a szervezeten belüli erőforrások átcsoportosításával kapcsolatban. Kiemelten fontosnak tartom tehát, hogy a Debreceni Törvényszék Elnöke a Gazdasági Kollégiumról a fentiek szerinti tájékoztatást megkapja, és amennyiben hasonlóan korrekt, statisztikai adatokkal is alátámasztott információval bír a törvényszék egészét illetően, úgy a más szervezeti egységekben mutatózó problémákat is hatékonyabban fogja tudni megoldani.

Ezen felül nyilván szükséges az is, hogy a Gazdasági Kollégium munkatársai, a kollégium tevékenységének minél szélesebb spektrumában jártasak legyenek az ügyek intézésében, valamint az is, hogy egyéni tehetségükkel és szorgalmukkal hozzájáruljanak a tartósan vagy alkalmasszerűen leküzdendő problémák megoldásához.

A 2013-as évi tömeges cégmódosítások során, továbbá a 2020. év eleji karantén helyzetben tapasztaltak szerint a Gazdasági Kollégium munkatársaiban mind a tehetség, mind a szorgalom megvan ahhoz, hogy bármilyen tömeges ügyérkezéssel, vagy rendkívüli helyzettel megküzdjenek, a kollégiumvezető feladata mindössze annyi, hogy mindezt gyorsan és rugalmasan megszervezze.

Egy 2020. évben írt pályaműben – úgy gondolom – említést kell tenni az év elején jelentkező világjárványról és a járvány következtében bevezetett intézkedések tapasztalatairól. Ebben a rendkívüli helyzetben számos olyan döntést kellett meghozni vezetői szinten, amelyek egyrészt szolgálták a munkatársak és az ügyfelek egészségének védelmét, másrészt lehetővé tették, hogy a lehető legnagyobb biztonságban, de folyjon a munka. Az írásbeli ügyintézés, a skype-on megtartott értekezletek, nem ritkán tárgyalások, a helyettesíthetőség kérdése mind előtérbe került most, így a jövő kollégiumvezetőjének a tapasztalatok ismeretében törekednie kell arra, hogy bármilyen körülmények állnak is elő, az igazságszolgáltatásnak az elvárt szakmai színvonalon működnie kell. Éppen ezért támogatok minden olyan elképzelést, lehetőséget, amely ezt a célt szolgálja.

Tárgyi feltételek biztosítása, azok elosztása, hasznosítása

A Debreceni Törvényszék Gazdasági Kollégiuma 2018 nyarán költözött új épületbe, így munkakörnyezetünk ideálisnak mondható. A bírák és a titkárok külön szobában, az igazságügyi alkalmazottak pedig két, illetve három főt befogadó szobában dolgoznak. A munkák végzéséhez szükséges tárgyalótermi kapacitás is rendelkezésre áll. A szükséges tárgyi eszközök, így különösen az elektronikus ügyintézéshez szükséges informatikai feltételek már korábban is biztosítottak voltak, a karantén időszak alatt pedig az OBH segítségével további mobil eszközök is segítettek munkánkat.

Egyetértek az OBH azon, a közeljövőben megvalósuló elképzelésével, hogy a járvány terjedését akadályozandó, illetve az egészséges munkakörnyezet biztosítása érdekében a tárgyalótermeket plexifallal látja el, amellyel a tárgyalótermeink már felszerelésre kerültek.

A Gazdasági Kollégiumban ugyanakkor jelenleg nincs olyan tárgyalóterem, amely távmeghallgatásra alkalmas informatikai eszközökkel fel lenne szerelve, szeretném, ha a jövőben sor kerülne ilyen irányú fejlesztésre is.

Fontos az, hogy a kollegák az újabb számítógépes alkalmazásokat elsajátítsák, az alkalmazott programokat felhasználói szinten ismerjék. Ennek érdekében képzések tartása szükséges, illetőleg fontosnak tartom az egymás közti tudásmegosztást is.

Különösen hasznosnak tartom az OBH által kínált azon lehetőséget, hogy kedvezményes könyvbeszerzéssel és anyagi támogatással is segíti a bírák önképzését, szakirányú képzéseken való részvételét.

A bírósághoz való hozzáférés

Az utóbbi években az elektronikus ügyintézés elterjedésével, az OBH és a bíróságok honlapjának fejlesztéseivel, illetőleg a Digitális Bíróság Projekttel és ezen belül a bírósági periratok elektronikus betekintésének biztosításával mindenki számára leegyszerűsödött a bírósághoz való hozzáférés.

Az ITR rendszerrel összefüggésben fontosnak tartom egy olyan szabályozás megalkotását, amely segítséget nyújt a kollegák számára a program, ezen belül kielemlten az iratbetekintési jogosultságok beállításához. Szükségesnek tartom pontosan meghatározni, hogy például a felszámolási eljárásban mely iratokba tekinthet be a hitelező, vagy megválaszolni olyan kérdéseket például, hogy az eljárást kezdeményező hitelező az eljárás mely pontjáig tekinthet be minden iratba.

A szabályozást az ügyek minden szereplőjét figyelembe véve, az eljárás egészét végig gondolva kell megalkotni, szem előtt tartva azt, hogy az arra jogosultak számára a bírósághoz való hozzáférést megkönnyítsük, megakadályozva ugyanakkor az integritás sérelmét is.

Bár részben a képzésekhez kapcsolódó elképzelésem, de itt is szeretném hangsúlyozni, hogy elengedhetetlenül szükséges lenne minden, a BIIR és az ITR rendszert érintő változásról, fejlesztésről tudomást szerezni, mert enélkül úgy használjuk a rendszert, hogy a lehetőségekkel nem is vagyunk igazából tisztában. Céлом, hogy a civilisztikai és közigazgatási kollégiumvezetővel közösen minden, a hétköznapi feladatok rutinszerű ellátásához szükséges információt megszerezzek, arról a kollégákat időszerűen tájékoztassam.

A bírósági integritás követelménye

Az integritás jelentését az OBH által 2016-ban a bírósági szervezet korrupciós kockázatainak felméréséről készített jelentés úgy határozza meg, hogy „Integritás: a bíróság, a bírósági szervezet és a bírósággal szolgálati jogviszonyban álló bíró és igazságügyi alkalmazott befolyásmentes, fedhetetlen, a jogszabályi előírásoknak, valamint az OBH Elnökének

utasításában és ajánlásában meghatározott célkitűzéseknek, értékeknek és elveknek való megfelelése és mindezeknek megfelelő magatartás, szervezeti működés.”

Számomra az integritás tehát nem csupán azt jelenti, hogy a bíró, illetőleg a bíróság mentes minden külső befolyástól, hanem azt is, hogy az átláthatóság révén a bírósági szervezettel találkozó ügyfél ezt észre is veszi.

„Az integritási szabályzatról” szóló 6/2016. (V.31.) OBH utasítás megalkotása után az egész országos szervezetrendszerhez hasonlóan a Debreceni Törvényszék, és így a Gazdasági Kollégiumnak minden dolgozója részt vett az integritásról szóló oktatáson, és tapasztalatom szerint mára már az integritás éppen olyan része lett a bírák és a bírósági dolgozók tudatának, magukról és a bírósági szervezetről való gondolkodásának, mint a bírói függetlenség.

Céлом az, hogy ez így is maradjon, és a Debreceni Törvényszék vezetésével és az integritás-felelőssel együttműködve jelzéssel fogok élni minden olyan esetben, amikor olyan körülményt fedezek fel, amely az integritás sérülésének kockázatát rejti magában.

Például a bírák és közeli hozzátartozóik gazdasági társasági kapcsolatai, érdekeltségei felmérésével csökkenthető lenne az integritási kockázat, már szignáláskor észlelhető lenne, hogy mely ügyben volna szerencsés, ha nem az adott bíró, esetleg bíróság járna el a perben.

Az integritásról való oktatásnak, tájékoztatásnak és együtt gondolkodásnak folyamatosnak kell lennie, ez nagyon fontos különösen azon munkatársaink esetében, akik az ügyfélfogadásban részt vesznek, az ügyfelekkel kapcsolatba kerülnek.

A képzési rendszer fejlesztése, együttműködés a többi hivatásrenddel

A bíróság munkájában nagyon fontos nemcsak a bírák és a titkárok, hanem a bíróság valamennyi dolgozójának folyamatos képzése.

Az utóbbi években alapvetően megváltoztak a jogszabályok, amelyek alapján munkánkat végezzük. Új Ptk-t., új Pp.-t kellett megtanulnunk, a gazdasági társaságok teljesen új szabályozása bekerült a Ptk.-ba, módosult a Ctv., és a Csődtörvény számos nagy módosítását nyomon követhettük, azonban ezeknek a változásoknak még nincs vége, hiszen 2020. január 1. napjával több ponton módosul a Pp., így az erre való felkészülés is lényeges, kollégiumvezetői feladat.

Ezen túlmenően alapvetően megváltoznak a munkafeltételeink, hiszen a papír alapú munkavégzésről át kellett térni az elektronikus aktára, a beadványok elektronikusan érkeznek, ugyanígy küldjük ki végzéseinket, és a nyáron átálltunk az elektronikus térítvevényre. Mindezek a változások megkövetelik a folyamatos szervezett képzést, de az állandó önképzést is.

Feladatomnak tartom a képzési igények felmérését és ezeknek a továbbítását az oktatásfelelős irányába, illetőleg a saját szervezeti egységen belül képzések szervezését, így itt is hangsúlyozom az általunk használt számítógépes alkalmazások és programok felhasználói szintű ismeretihez szükséges oktatások, tájékoztatások szükségességét.

A jogszabályváltozások előkészítésével kapcsolatos feladatok megvitatására, illetőleg a jogszabályváltozással kapcsolatos tapasztalatok kicserélésére az egyik kézenfekvő fórum a kollégiumi ülés, amelyek megszervezése során a kollégium tagjai igényének megfelelően mindenképpen szem előtt kívánom tartani a képzési feladatokat.

Az egész civilisztikai területet érintő kérdésekben mindenképpen fontosnak tartom az együttműködést a Debreceni Törvényszék Polgári és Közigazgatási Kollégiumával, közös kollégiumi ülések, workshopok szervezése során.

A Debreceni Törvényszék Gazdasági Kollégiuma évek óta hagyományosan részt vesz a Debreceni Ítéltábla és a területén működő törvényszékek közös részvételével működő ún. Tájérazkezeteken, amelyek során a felszámolási ügyekkel foglalkozó bírák és a cégbírák külön-külön szekciókban szakmai kérdéseket vitatnak meg. Ezt a hagyományt természetesen szeretném én is folytatni.

Mint említettem, nem kizárólag a bírának, hanem a titkároknak és a leíróknak is szükségük van az új ismeretek elsajátítására. Azon titkárok esetében, akik karriervágya között szerepel a bíróvá válás, mindenképpen lehetőséget kell biztosítani a minél szélesebb körű tapasztalatok megszerzésére, így nem látom akadályát, sőt kifejezetten támogatom, hogy akár rotációs jelleggel a bírói kinevezés előtt álló titkárok minél nagyobb számban nyerjenek bepillantást a cégbíróság, vagy a felszámolási csoport munkájába, hiszen az így megszerzett tudás a bírói munkában remekül hasznosítható.

A tisztviselők speciális helyzetben vannak, hiszen elsősorban az ügyviteli szabályokat és a programokat kell készsége szinten ismerniük, ugyanakkor támogatom azt a gyakorlatot, amely a civilisztikai és közigazgatási üzszakban kialakulni látszik, mely szerint a leíró koordinátorok és irodavezetők rendszeresen egyeztetnek egymással a gyakorlatukról, a jogszabályváltozásokról, mely egyeztetés eredményeként feltárható un. jó gyakorlatokra nyitott vagyok.

A többi hivatásrenddel való együttműködés keretében kiemelten fontosnak tartom, a Gazdasági Kollégium és a Nemzeti Adó- és Vámhivatal közötti kapcsolat visszaépítését. Ez egyrésztől fontos a Cégbírószági Csoport számára, hiszen a törvényességi felügyeleti eljárások jelentős részét a NAV indítja és a NAV tevékenysége számos ponton bekapcsolódik a cégeljárásba. Ezen túlmenően pedig a felszámolási eljárások, és az elsőfokú peres eljárások jelentős részét is a NAV kezdeményezi, így a szakmai konzultáció természetesen a bírósági integritás sérelme nélkül mindkét fél számára előnyökkel járhat.

A tervek megvalósításának ütemezése

• Ügyelosztási rend módosítása oly módon, hogy minden tárgyaló bíró első- és másodfokú ügyeket egyaránt tárgyal	2021. első félév
• A Civil Szervezeteket Nyilvántartó Csoport Gazdasági Kollégiumhoz való áthelyezésének kezdeményezése	2021. első félév
• Az elsőfokú ügyeket tárgyaló bírók rendszeres szakmai értekezletének megszervezése	2021. első félév majd ezt követően folyamatosan
• Felszámolási titkárok bevonása az önálló ítélezési tevékenységbe	2021. év vége majd folyamatosan
• Felszámolási és cégeljárásban használt végzésminták felülvizsgálata, aktualizálása kibővítése	Folyamatosan
• Polgári Kollégiummal a két kollégium közti ügyelosztási rend módosításának kezdeményezése	2021. első félév
• Jogszabályváltozások kapcsán a felmerült kérdések összegyűjtése, továbbítása, kollégiumi ülésen megvitatása	Folyamatosan

• Képzési igények összegyűjtése, továbbítása	Folyamatosan
• ITR iratbetekintési jogosultságra vonatkozó – felszámolási és csődeljárásra koncentráló – iránymutatás elkészítése	2021. első félév
• Nemzeti Adó- és Vámhivatallal kapcsolat felvétele	2021. első félév

Kollégiumvezetőként célom a Gazdasági Kollégiumban inspiráló, nyugodt munkahelyi légkör mellett a kollégium működésének, a magas szakmai színvonalú munkának a biztosítása.

Pályázatomat a kollégium munkájáról szerzett ismereteim, és a rendelkezésemre álló adatok alapján állítottam össze, és igyekeztem céljaimat úgy megfogalmazni, hogy azok a kollegák segítségével megvalósíthatóak legyenek. Ehhez kérem a kollégium tagjainak, a Debreceni Törvényszék bíráinak és az Országos Bírósági Hivatal Elnökének támogatását.

Debrecen, 2020. október 30.

Tisztelettel

Dr. Katonáné Dr. Besesek Ildikó